

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α'

1. α. Σ
β. Λ
γ. Σ
δ. Λ
ε. Λ

2. 1^ο αίτιο: Η απουσία εσωτερικής πειθαρχίας των πολιτών και η συμμόρφωσή τους στους νόμους υπό την απειλή της ποινής "όταν η πειθαρχία.....παραμορφωμένες σε φόβητρα" (παράγρ. 2).

2^ο αίτιο: Οι πολίτες δεν έχουν ολοκληρώσει τη μακρά πολιτιστική πορεία που απαιτείται για την κατάκτηση της δημοκρατίας "μήπως υστερεί...άξιους της Δημοκρατίας" (παράγρ. 3).

3^ο αίτιο: Οι πολίτες εμφανίζονται απερίσκεπτα διατεθειμένοι να παραχωρήσουν δικαιώματα, ελευθερίες και αξίες που το δημοκρατικό πολίτευμα τους εξασφαλίζει " γιατί βλέπω...εξασφαλίζει"(παράγρ. 4)

ΕΝΟΤΗΤΑ Β'

1. α. απατηλές = ψεύτικες, πλαστές
κλονίσει = διαταράξει
προσηλώνεται = αφοσιώνεται
συμπληρωθεί = ολοκληρωθεί
αθυμία = δυσαρέσκεια, δυσθυμία

β. απόληξη ≠ αφετηρία, αρχή
ξεκάθαρες ≠ δυσδιάκριτες
άξιος ≠ ανάξιος, ανίκανος, ανεπαρκής
κάμψη ≠ πρόοδος
αμεριμνησία ≠ μέριμνα, φροντίδα, δραστηριοποίηση

2. α. Η συλλογιστική πορεία του κειμένου είναι παραγωγική. Αρχικά, ο συγγραφέας διαπιστώνει ότι η εφαρμογή των δημοκρατικών αρχών από τους πολίτες αποδεικνύεται δυσχερής λόγω των πολλαπλών ερμηνειών που επιδέχεται η έννοια της δημοκρατίας ειδικά κατά την σύγχρονη εποχή, ενώ παράλληλα επισημαίνει πως αυτή αποτελεί αναβαθμό πολιτισμού. Στη συνέχεια, προχωρεί σε ειδικές επιμέρους περιπτώσεις, καταλήγοντας ότι συχνά οι πολίτες αποδεικνύονται ανώριμοι για την κατάκτηση της ουσιαστικής δημοκρατίας.

- β. Πλαγιότιτλοι:
 3^η παράγραφος → Αίτια κρίσης της δημοκρατικής ιδέας
 5^η παράγραφος → Η κοινωνική αγωγή ως προϋπόθεση της δημοκρατίας

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ'

1. Περίληψη

Τους προβληματισμούς του για την πορεία και την ποιότητα του δημοκρατικού πολιτεύματος διατυπώνει σε αυτό το δοκίμιο ο συγγραφέας. Τονίζοντας από την αρχή ότι θα αναφερθεί στις δυσδιάκριτες περιπτώσεις κρίσεων της δημοκρατικής ιδέας, θεωρεί τη δημοκρατία κατάληξη μιας μακράς πολιτιστικής πορείας και επικεντρώνεται στον εντοπισμό των αιτίων που γεννούν τα προβλήματα. Ως τέτοια κατονομάζει την ελλειμματική κοινωνική αγωγή των πολιτών, καθώς και τις απόψεις για αντικατάσταση της δημοκρατίας από αυταρχικά καθεστώτα. Καταλήγει, επισημαίνοντας ως αναγκαίους όρους για την εμπέδωση του δημοκρατικού πολιτεύματος τον αλληλοσεβασμό, την κοινωνική παιδεία και αγωγή.

2. ΤΙΤΛΟΣ : ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΤΟ ΚΑΛΥΤΕΡΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ: Αφορμή ένα επίκαιρο γεγονός (στατιστικές έρευνες που δείχνουν σε μεγάλο ποσοστό τον κλονισμό της εμπιστοσύνης των πολιτών στον πολιτικό κόσμο και στη λειτουργία των πολιτικών θεσμών).

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Ποια είναι η σημασία / αξία του δημοκρατικού πολιτεύματος για τα άτομα και τις κοινωνίες;

Το δημοκρατικό πολίτευμα εξασφαλίζει στις ανθρώπινες κοινωνίες το αγαθό της ελευθερίας σε διάφορες μορφές:

- α. ελεύθερη διακίνηση ιδεών
- β. ελευθερία δημοσίευσης γνώμης (ελευθεροτυπία)
- γ. ελευθερία μετακίνησης των ανθρώπων
- δ. ελευθερία οικονομικών δραστηριοτήτων
- ε. ελευθερία στην ενημέρωση των πολιτών
- στ. ελευθερία καλλιτεχνικής έκφρασης
- ζ. ελευθερία συνάθροισης πολιτών

Το δημοκρατικό πολίτευμα καθιερώνει άλλες εξίσου σημαντικές αξίες:

- α. δικαιοσύνη και προάσπιση ανθρώπινων δικαιωμάτων
- β. ισότητα, ισονομία των πολιτών
- γ. ανθρωπισμός
- δ. αξιοκρατία
- ε. πολυκομματισμός

Είναι το πολίτευμα που επιτρέπει τον έλεγχο της εξουσίας είτε από τους νόμους, είτε από τους πολίτες, με αποτέλεσμα αυτή να γίνεται προσεκτικότερη.

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Πώς είναι δυνατόν να διαμορφωθούν πολίτες με δημοκρατική συνείδηση;

- α. με τη συμβολή της οικογένειας στη μετάδοση ηθικών και κοινωνικών αξιών, την ισοτιμία ανάμεσα στα μέλη της και την καλλιέργεια ενός κλίματος διαλόγου και συνεννόησης.
- β. με τη συνεισφορά του εκπαιδευτικού συστήματος
- ✓ μέσω συγκεκριμένων μαθημάτων (ιστορία, αρχαία ελληνική γραμματεία)
 - ✓ μέσω θεσμών, όπως οι μαθητικές κοινότητες και η Βουλή των Εφήβων
 - ✓ μέσω κλίματος διαλόγου, κριτικής σκέψης και ελεύθερης διακίνησης των ιδεών
 - ✓ μέσω επισκέψεων σε χώρους πολιτικής δράσης και ιστορικού ενδιαφέροντος
- γ. με τη βοήθεια των Μ.Μ.Ε (με προγράμματα που εγγυώνται την πολυφωνία, την ελεύθερη διακίνηση των ιδεών και την κριτική στην εξουσία).
- δ. ο ίδιος ο πολιτικός κόσμος, όταν μεριμνά για:
- ✓ την εξυπηρέτηση των αναγκών της κοινωνίας
 - ✓ το συμφέρον της πατρίδας
 - ✓ την ποιότητα της δημοκρατίας
- ε. οι πνευματικοί άνθρωποι με το έργο τους και τη δημόσια παρουσία τους.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: Η ποιότητα της δημοκρατίας είναι ένα καθημερινό ζητούμενο και επαφίεται στην ατομική και κοινωνική ευθύνη.